

Obsah

Úvod	VII
-------------------	-----

Oddíl A – Podnik, jeho cíle a funkce

1. Podstata podniku a podnikání	3
1.1 Podnikání a podnik	3
1.2 Nedávná minulost našich podniků	5
1.3 Listopad 1989 a současná situace našich podniků	6
1.4 Právní úprava podnikání	9
1.5 Podnikatel, manažer, vůdčí osobnost	9
2. Okolí podniku	12
2.1 Prvky okolí podniku	12
2.2 Význam státu pro formování okolí podniku	16
2.3 Nutnost poznávání okolí	17
3. Vývoj podnikové ekonomiky	21
3.1 Historický úvod	21
3.2 Zakladatelské osobnosti	22
3.3 Situace na území České republiky	25
4. Efektivnost podniku a její základní kategorie	29
4.1 Výrobní faktory a jejich klasifikace	29
4.2 Kombinace výrobních faktorů	32
4.3 Spotřeba výrobních faktorů – náklady podniku	33
4.3.1 Druhové třídění nákladů	34
4.3.2 Účelové třídění nákladů	35
4.3.3 Náklady podle závislosti na změnách objemu výroby	37
4.3.4 Náklady podle původu spotřebovaných vstupů	39
4.3.5 Náklady podle podnikových funkcí	39
4.3.6 Další kategorie nákladů	39

4.4 Výsledek činnosti podniku – výnosy a zisk	40
4.5 Efektivnost	45
5. Cíle podniku a jeho funkce	52
5.1 Primární cíl podniku – maximalizace zisku a tržní ceny akcií	52
5.2 Primární cíl – maximalizace hodnoty podniku a tzv. shareholder value	55
5.3 Odlišnosti cílů velké společnosti a malého podniku	56
5.4 Primární cíl – maximalizace „shareholder value“ (ukazatele MVA a EVA)	59
5.5 Druhy cílů	61
5.6 Funkce (činnosti) podniku	63
6. Typologie podniků	69
6.1 Podniky podle právní formy	69
6.1.1 Podniky jednotlivce	69
6.1.2 Osobní společnosti	71
6.1.3 Kapitálové společnosti	72
6.1.4 Družstva	74
6.1.5 Veřejné (státní) podniky	75
6.2 Podniky podle sektorů a hospodářských odvětví	77
6.3 Podniky podle velikosti	78
6.4 Podniky podle typu výroby	78
6.5 Sdružení podniků	79
7. Život podniku	86
7.1 Založení podniku	88
7.2 Růst podniku	94
7.3 Krize a sanace	97
7.4 Zánik podniku	101
7.4.1 Zrušení a zánik	101
7.4.2 Likvidace společnosti	102
7.4.3 Konkurz a vyrovnaní	103
Oddíl B – Výstavba podniku	
8. Majetková a kapitálová výstavba podniku	109
8.1 Majetek podniku a jeho finanční krytí; rozvaha podniku	109
8.2 Majetková struktura podniku	111
8.2.1 Investiční majetek	111
8.2.2 Oběžný majetek	112
8.3 Kapitálová struktura podniku	114

8.3.1 Vlastní kapitál – základ podnikání	114
8.3.2 Cizí kapitál – další zdroj financování podniku	115
8.4 Oceňování majetku a podniku	121
8.4.1 Oceňování hmotných aktiv	122
8.4.2 Oceňování finančních investic	123
8.4.3 Oceňování oběžného majetku	123
8.4.4 Oceňování cizího a vlastního kapitálu	123
8.4.5 Oceňování podniku	124
9. Organizační výstavba podniku	128
9.1 Proč je potřeba organizovat	128
9.2 Jak se postupuje při tvorbě organizační struktury	130
9.3 Co je výsledkem organizování	133
9.4 Ovlivňují organizaci právní předpisy?	138
Oddíl C – Činnosti podniku a jejich řízení	
10. Podnikové řízení	145
10.1 Obsah řízení a jeho fáze	145
10.2 Nositelé řídících rozhodnutí	146
10.3 Strategické řízení	147
10.3.1 Strategická situační analýza	149
10.4 Taktické a operativní řízení	151
10.5 Funkční struktura plánování podniku	152
10.5.1 Plánování marketingu	153
10.5.2 Plánování výroby	153
10.5.3 Plánování nákupu	154
10.5.4 Plánování výzkumu a vývoje	154
10.5.5 Plánování obnovy a údržby hmotného investičního majetku	154
10.5.6 Finanční plánování	155
10.5.7 Plánování lidských zdrojů	155
10.6 Podnikatelský plán (business plan)	156
11. Výrobní činnost podniku	159
11.1 Pojetí výrobní činnosti	159
11.2 Plánování výroby	161
11.2.1 Plánování výrobního programu	161
11.2.2 Plánování výrobního procesu	163
11.2.3 Plánování výrobních kapacit	165
12. Nákup	174
12.1 Funkce a úkoly útvaru nákupu	174

12.1.1 Marketingové pojetí nákupu	174
12.1.2 Dominantní zásady nákupního marketingu	175
12.2 Nákupní marketingový mix	177
12.2.1 Informační a komunikační nákupní mix	177
12.2.2 Výrobkový mix a mix služeb	178
12.2.3 Cenový a kontraktační mix	180
12.2.4 Logistický a dodávkový mix	181
12.3 Aktivity marketingového nákupního procesu	182
12.4 Řízení zásob	189
12.5 Nákupní logistika	194
12.5.1 Rozvoj a racionalizace procesů nákupní logistiky	195
12.5.2 Racionalizace a technický rozvoj v jednotlivých oblastech logistiky	196
12.6 Strategické řízení nákupu	197
13. Odbyt (marketing)	203
13.1 Odbyt a marketing. Prodej zboží a služeb.	203
13.2 Obchodní plán	205
13.3 Marketingové techniky	207
13.4 Organizace marketingu v podniku	209
14. Personální práce	212
14.1 Obsah a cíle personální práce v podniku	212
14.2 Organizace personální práce	215
14.3 Plánování pracovníků	217
14.4 Získávání a výběr pracovníků	217
14.5 Hodnocení pracovníků a jejich výkonu	219
14.6 Podnikové vzdělávání	220
14.7 Pracovní podmínky a sociální péče	221
14.8 Mzdový systém firmy	222
14.9 Hodnocení práce	226
14.10 Mzdové formy	227
15. Financování podniku	231
15.1 Financování podniku a úkoly finančního managementu	231
15.2 Druhy financování podniku	234
15.3 Běžné (krátkodobé) financování	236
15.3.1 Určení potřebné výše oběžných aktiv	237
15.3.2 Způsoby financování oběžných aktiv	238
15.4 Řízení cash flow	239
15.4.1 Pojem a význam cash flow	239
15.4.2 Zjišťování cash flow	241

Obsah

15.5 Hodnocení finanční výkonnosti podniku – finanční analýza	242
15.5.1 Význam a informační zdroje	242
15.5.2 Techniky používané ve finanční analýze	242
15.5.3 Hlavní skupiny poměrových ukazatelů	242
15.5.4 Postup finanční analýzy	244
15.5.5 Trendová analýza	245
15.5.6 Systém ukazatelů Du Pont	246
15.5.7 Pyramidová soustava finančních ukazatelů	246
15.5.8 Mezipodnikové srovnávání	246
15.5.9 Ukazatele přidané hodnoty – MVA, EVA	247
15.6 Finanční plánování	247
16. Investiční činnost	251
16.1 Pojem investování a druhy investic	251
16.2 Rozhodování o investicích	252
16.3 Zdroje financování investic	253
16.4 Hodnocení efektivnosti investic	253
16.4.1 Podstata a postup	253
16.4.2 Určení jednorázových nákladů na investici	254
16.4.3 Odhad budoucích výnosů a rizik	255
16.4.4 Určení podnikové diskontní míry (nákladů na kapitál)	255
16.4.5 Výpočet současné hodnoty (aktualizace) očekávaných výnosů	256
16.5 Metody hodnocení investic	256
16.6 Metody (ukazatele) hodnocení efektivnosti investic	260
16.6.1 Ukazatel výnosnosti investice	260
16.6.2 Metoda doby splacení	261
16.6.3 Metoda čisté současné hodnoty	261
16.6.4 Metoda vnitřního výnosového procenta	262
16.6.5 Ukazatel EVA v hodnocení investic	264
16.7 Srovnávání investičních variant	265
16.7.1 Výběr ze zaměnitelných vzájemně se vylučujících investičních variant	265
16.7.2 Výběr z investičních možností – stanovení pořadí akcí	266
16.8 Investiční riziko	267
16.9 Portfolio	269
17. Podnikové početnictví	272
17.1 Finanční účetnictví a výkazy	272
17.2 Vnitropodnikové (manažerské) účetnictví	279
17.3 Kalkulace nákladů	281
17.4 Rozpočetnictví	281
17.5 Podniková statistika a rozbor	283

Oddíl D – Specifické ekonomiky

18. Specifika výrobních podniků	287
18.1 Členění výrobních podniků	287
18.2 Průmyslové podniky	289
18.2.1 Průmysl těžební a zpracovatelský	289
18.2.2 Vývoj průmyslu	291
18.2.3 Vnitřní organizace průmyslového podniku a výroby	291
18.3 Energetika	292
18.3.1 Elektřarenství	293
18.3.2 Teplárenství	293
18.3.3 Plynárenství	294
18.4 Vodní hospodářství	294
18.5 Zemědělské a lesnické podniky	295
18.6 Zemědělství	295
18.6.1 Význam zemědělství a jeho zvláštnosti	295
18.6.2 Rostlinná výroba	297
18.6.3 Živočišná výroba	298
18.6.4 Transformace v zemědělství a zemědělská politika vlády	298
18.7 Lesnictví	299
18.8 Stavebnictví	300
19. Bankovní podniky	303
19.1 Banka jako specifický podnik	303
19.1.1 Charakteristika banky a jejích funkcí	304
19.1.2 Bilance banky a výkaz zisku a ztrát	305
19.2 Bankovní systém	310
19.2.1 Struktura bankovního systému	310
19.2.2 Struktura českého bankovního systému	311
19.2.3 Vývoj bankovního systému v České republice	312
19.2.4 Bankovní prostředí	314
19.3 Bankovní produkty (obchody)	317
19.3.1 Finančně úvěrové bankovní produkty	318
19.3.2 Depozitní bankovní produkty	319
19.3.3 Bankovní platební produkty	319
19.4 Základní principy řízení banky	320
20. Podniky infrastruktury	326
20.1 Význam a zvláštnosti podniků infrastruktury	326
20.2 Doprava	328
20.2.1 Železniční doprava	331
20.2.2 Silniční doprava	332

20.2.3 Vodní doprava	334
20.2.4 Letecká doprava	334
20.2.5 Městská hromadná doprava	334
20.3 Pošta	335
20.4 Telekomunikace	337
21. Obchodní podniky a podniky cestovního ruchu	341
21.1 Obchod a obchodní podniky	341
21.2 Specifika zahraničního obchodu	347
21.3 Nástroje státu v oblasti zahraniční obchodní politiky	348
21.4 Podniky cestovního ruchu	351
21.5 Specifika činností v obchodní firmě	353
21.6 Ekonomika obchodních podniků	354
22. Drobné podniky a živnosti	356
22.1 Význam malých a středních podniků	356
22.2 Právní úprava drobného podnikání	357
22.3 Klasifikace drobných podniků a živností	357
22.4 Drobne podnikání a vlastnictví	362
22.5 Drobne podnikání a právní formy podniku	362
22.6 Zdroje kapitálu v drobném podnikání	362
22.7 Výhody (přednosti) malých podniků	363
22.7.1 Citlivost ke změnám	363
22.7.2 Zdroj inovací	363
22.7.3 Tvorba pracovních příležitostí	364
22.8 Řídici a personální činnost malých podniků	364
22.9 Výhody a nevýhody provozování vlastního podniku	365
22.10 Nevýhody a rizika malých a středních podniků	365
22.11 Důvody neúspěšnosti malých podniků	366
22.12 Podpora drobného podnikání	367
22.13 Drobne podniky a místní státní správa	368
23. Podniky s mezinárodní účastí	370
23.1 Společné podnikání bez kapitálové spoluúčasti	370
23.2 Společné podnikání s kapitálovou spoluúčastí	372
23.3 Joint ventures (podniky se zahraniční majetkovou účastí)	374
23.4 Nadnárodní podniky	377
24. Specifika podnikání, ekonomiky a managementu ve zdravotnictví	379
24.1 Specifika zdravotnických služeb	379
24.2 Specifika podnikání ve zdravotnictví	381
24.2.1 Založení soukromého zdravotnického zařízení	381

24.2.2 Technické požadavky na provoz zdravotnického zařízení	383
24.2.3 Pojištění soukromého zdravotnického zařízení	384
24.3 Ekonomika a management zdravotnických zařízení	385
24.3.1 Marketing zdravotnických zařízení	385
24.3.2 Posilování ekonomických aspektů v řízení zdravotnických zařízení	386
24.3.3 Management kvality ve zdravotnických zařízeních	387
24.3.4 Ochrana osobních údajů a statistická služba	388
25. Aplikace PC v práci ekonoma podniku	390
25.1 Programové vybavení (software)	390
25.2 Programové prostředky pro komunikaci	391
25.2.1 Internet	391
25.2.2 Prostředky pro práci s WWW stránkami na Internetu	391
25.2.3 Intranet	392
25.2.4 Elektronická pošta	393
25.2.5 Elektronické konference	393
25.2.6 Diskusní skupiny	393
25.2.7 Videokonference, Internet Relay Chat	394
25.3 Obecné aplikacní programy	394
25.3.1 Textový editor	394
25.3.2 Tabulkový systém	394
25.3.3 Databázový systém	396
25.3.4 Prezentační grafika	397
25.3 Účelové aplikační programy z ekonomiky podniku	398
25.4.1 Programy pro finanční analýzu	399
25.4.2 Programy pro mezipodnikové srovnávání	399
25.4.3 Programy pro hodnocení investic	400
25.4.4 Programy pro tvorbu finančního plánu	400
25.4.5 Programy pro stanovení hodnoty podniku	401
Stručný výkladový slovník	405
Rejstřík	449